

Electus inq;
alius Prior
Generalis.

Episcopum fuerat confirmatus, & per eundem a cura Prioratus ipsius extitit absolutus. Frater vero Ugo, qui per Sedem Apostolicam confirmatus fuerat in manibus Magistri Bernardi Canonici Bononiensis Domini Papae Cappellani, cui auctoritate Apostolica commissum extiterat, quod reciperet cessionem ejusdem, administrationi, & officio cessit.

14. Cessionibus itaque hujusmodi taliter expeditis, Priores de ipso Capitulo secedentes in parte, prout spectabat ad eos, ad tractandum de electione futuri Generalis Prioris, in quatuor Fratres de ipso Capitulo, qui deberent Generalem Priorem eligere, consenserunt. Illi autem Spiritus Sancti gratia invocata, Fratrem Lanfranchum Mediolanensem, tunc Priorem domus vestrae Bononiensis, in Priorem Generalem Ordinis vestri unanimiter, & concorditer elegerunt. Electio cujus approbata per communem consensum omnium de ipso Capitulo, fuit ad Sedem Apostolicam per Procuratores ipsius Capituli confirmanda delata, cujus electionis, & eorum, quae superius sunt narrata processum, nobis Dominus Papa examinandum, & plenius intelligendum commisit. Unde nos praemissis omnibus intellectis, ea in ipsius Domini Papae, & Fratrum suorum praesentia fideliter retulimus, & recitavimus diligenter.

Statutum ut
Prior Generalis in postero nominetur sine additione aliqua.

15. Nos itaque de speciali mandato, & auctoritate ejusdem Domini, electionem praedicti Fratris Lanfranchi, quam invenimus celebratam canonicam, ac ipsum Fratrem Lanfranchum in Generalem Priorem vestri Ordinis confirmamus. Eadem auctoritate nihilominus statuimus, ut idem Prior, & quilibet ejus successor in perpetuum, qui quidem cum eligendus fuerit secundum sanctiones canonicas, & statuta vestri Ordinis eligatur, & electionis suae confirmationem ab Apostolica Sede, seu a Legato ipsius dumtaxat recipiat, Generalis Prior Ordinis Eremitarum, sine alicujus certi loci, vel proprii nominis expressione, de caetero deberet appellari, & ei tamquam Priori Generali eorum omnes Priores, & Fratres ipsius Ordinis, qui etiam nominentur simpliciter, Fratres Ordinis Eremitarum, in omnibus humiliter obediant, & intendant.

Cetero vero
Priores ad Decretis instituentibus illi sint subiecti.

16. Prior quoque S. Mariae de Casena, & alii Priores vestri Ordinis, qui consueverunt in Prioratibus suis institui per Dioecanos Locorum, per eosdem instituantur in eis, & tam Prior Generalis, quam alii Provinciales, & Conventuales Priores ejusdem Ordinis, Episcopis, in quorum Dioecibus degunt, in iis, quae ad jurisdictionem Episcopalem pertinent, intendant reverenter, & respondeant, prout debent, ita tamen quod iidem Episcopi contra ipsum Priorem Generalem, inconsulto Romano Pontifice, nil attentent.

Forma professionis factenda.

17. Fratres etiam, qui de caetero in Ordine vestro debuerint profiteri, eidem Priori Generali, vel certo ejus Nuntio profiteantur hoc modo. Ego N. facio professionem, & promitto obedientiam Deo, & Beatae Mariae Virgini, & tibi Priori Generali Ordinis Eremitarum, tuisque successoribus usque ad mortem secundum Regulam Beati Augustini, & Constitutiones Fratrum istius Ordinis. Non obstantibus Professionibus, & consuetudinibus quibuslibet, ubicum-

que in Ordine vestro aliter haecenus observatis, seu privilegiis, & indulgentiis, ac confirmationibus Apostolicis cuicumque loco, vel persona ab Apostolica Sede concessis, quae cassa, & vacua, & nullius esse momenti de caetero auctoritate decernimus supradicta, seu conditione, quam praedictus Episcopus Casenas in concessionibus, quam fecit Fratri Joanni Bono de loco Ecclesiae Sanctae Mariae de Casena praedictae apposuisse, refertur, quod nec ipse Frater Joannes Bonus, nec aliquis ejus Successor possit locum, & Ecclesiam praedictam alicui loco supponere, vel personam; aut quod Priores dicti loci fuerint in eo per eundem Episcopum aliquando pro Generalibus Prioribus vestri Ordinis confirmati.

Obedientia
Priori Generali praestanda.

18. Cum illis autem de Ordine vestro, qui aliis Prioribus Generalibus aliter, sive quocumque modo in eodem Ordine haecenus sunt professi dispensamus auctoritate praefata, & decernimus, quod dicto Fratri Lanfranco, tamquam Priori Generali eorum, ejusque successoribus in omnibus ad obedientiam, & reverentiam teneantur.

Formula in
Litteris Pontificis servanda.

19. In privilegio quoque Ordinis vestri, hujusmodi titulus de caetero apponatur. Innocentius Episcopus &c. Dilectis filiis Priori Generali Ordinis Eremitarum, ac aliis Provincialibus, & Conventualibus Prioribus, Conventibus quoque, ac aliis Fratribus universis sibi subiectis, tam praesentibus, quam futuris eremiticam vitam professis in perpetuum. Ad praemissorum autem omnium memoriam, & perpetuam firmitatem, praesentem paginam fecimus Sigilli nostri munimine roborari. Datum Perusii sexto Idus Januarii, Anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo tertio, Pontificatus Domini Innocentii Papae Quarti, anno decimo, Indictione undecima.

Clausula.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae Confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die 25.
Aprilis 1253.
Pont. An. X.

Datum Perusii septimo Kalendas Maji, Pontificatus nostri anno decimo.

XXXXIIII

Approbatio Regulae a Beato Francisco traditae Sanctae Clarae, & aliis Sororibus.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis in Christo filiabus Sanctae Clarae Abbatissae, aliisque Sororibus, Monasterii Sancti Damiani Assisinate, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Solet annuere Sedes Apostolica piis votis, & honestis petentium precibus favorem benevolam impartiri. Ex parte liquidem vestra nobis extitit humiliter supplicatum, ut vitae formulam, juxta quam, communiter in spiritu unitate, ac voto altissima paupertatis, vivere deberetis, vobis a Beato Francisco traditam, & a vobis sponte susceptam, Venerabilis Frater noster Ostiensis, & Velleitrensis Episcopus duxerit approbandam, secundum quod

A. B. Francisco Clarissis data Regula.

Ab Episcopo Ostiensis exarata ab Innocentio confirmatur.

Mitigatio Ostiensis Episcopi, seu ejus hac de re litterae.

quod in ipsius Episcopi litteris plenius continetur, Nos curaremus Apostolico munimine roborare.

1. Devotionis igitur vestrae precibus inclinati, quod ab eodem Episcopo super hoc factum est, & ratum habentes, & gratum, illud auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus, tenorem litterarum ipsarum de verbo ad verbum praesentibus inferi facientes, qui talis est.

2. Raynaldus miseracione divina Ostiensis, & Velleitrensis Episcopus, charissima sibi in Christo Matri, & filiae Dominae Clarae, Abbatissae Sancti Damiani Assisinate, ejusque Sororibus, tam praesentibus, quam futuris, salutem, & benedictionem paternam. Quia vos, dilectae in Christo filiae, mundi pompas, & delicias contempistis, & ipsius Christi, ejusque Sanctissimae Matris sequentes vestigia, elegistis habitare incluse corpore, & in paupertate summa deservire, ut mente libera possitis Domino famulari; Nos vestrum sanctum propositum in Domino commendantes, votis vestris, & sanctis desideriis libenter volumus affectu paterno favorem benevolam impartiri. Eapropter vestris piis precibus inclinati, formam vivendi, ac modum sanctae unitatis, ac altissimae paupertatis, quam vobis B. Pater Franciscus, verbo & scripto tradidit observandam, praesentibus annotatam auctoritate Domini Papae, & mea, vobis & omnibus in vestro Monasterio succedentibus in perpetuum confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus, quae talis est.

Cap. 1.

Regula, & vita Sororum pauperum.

Incipit Regula, & forma vitae Ordinis Sororum pauperum, quam Beatus Franciscus instituit. Quae quidem est, Sanctum Evangelium Domini Nostri Jesu Christi observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate. Clara indigna Ancilla Christi, & plantula Beatissimi Patris Francisci, promittit observantiam, & reverentiam Domino Papae Innocentio, & Successoribus ejus canonice intrantibus, & Ecclesiae Romanae. Et sicut in principio conversionis suae, unacum Sororibus suis promisit obedientiam Beato Francisco, ita eandem promittit inviolabiliter observare Successoribus suis. Et aliae Sorores teneantur semper Successoribus Beati Francisci, & Sorori Clarae, & aliis Abbatissis canonice electis, ei succedentibus obedire.

Cap. 2.

Examinetur recipienda.

Si qua, divina inspiratione, venerit ad vos, volens vitam istam accipere, Abbatissa Sororum omnium consensum requirere teneatur. Et si major pars consenserit, habita licentia Domini Cardinalis Protectoris vestri, possit eam recipere. Et si recipiendam viderit, diligenter examinet eam, vel examinari faciat de Fide Catholica, & Ecclesiasticis Sacramentis. Et si haec omnia credat, & velit ea fideliter confiteri, & usque in finem firmiter observare, & virum non habeat, vel si habet, & jam Religionem intravit auctoritate Dioecessani Episcopi, voto continentiae jam emisso atate etiam longeva, vel infirmitate aliqua, seu fatuitate, ab hujusmodi vitae observantia non impediende, diligenter exponatur ei tenor vitae vestrae. Et si idonea fuerit, dicatur ei verbum Sancti Evan-

geli, quod vadat, & vendat omnia sua, & ea studeat pauperibus erogare. Quod si facere non potuerit, sufficit ei bona voluntas. Et caveat Abbatissa, & ejus Sorores, ne sollicitae sint de rebus suis temporalibus, ut libere faciat de rebus suis quicquid Dominus inspiraverit ei. Si tamen consilium requiratur, mittat eam ad aliquos discretos, & Deum timentes, quorum consilio bona sua pauperibus erogentur. Postea capillis tonsis in rotundum, & deposito habitu saeculari, concedant ei tres tunicas, & mantellum. Deinceps extra Monasterium, sine utili, manifesta, & probabili causa, eidem exire non liceat. Finito vero anno probationis, recipiatur ad obedientiam, promittens vitam, & formam paupertatis vestrae in perpetuum observare, nulla infra tempus probationis veletur. Mantellum etiam possint Sorores habere pro alleviatione, & honestate servitii, & laboris. Abbatissa vero de vestimentis discrete eis provideat, secundum qualitates personarum, & loca, & tempora, & frigidas regiones, sicut necessitati viderit expedire. Juvenulae in Monasterio receptae, infra tempus aetatis legitime tondeantur in rotundum. Et deposito habitu saeculari, induantur panno religioso, sicut visum fuerit Abbatissae. Cum vero ad aetatem legitimum venerint, induta juxta formam aliarum, faciant professionem suam. Et tam ipsae, quam alii Novitiae, Abbatissa sollicite Magistram provideat de discretioribus totius Monasterii, quae in sancta conversatione, & honestis moribus juxta formam professionis vestrae, eas diligenter informet. In examinatione, & receptione Sororum servientium extra Monasterium, servetur forma praedicta, quae possint portare calceamenta. Nulla vobiscum residentiam faciat in Monasterio, nisi recepta fuerit secundum formam vestrae professionis. Et amore sanctissimi, & dilectissimi Pueri, pauperculus panniculis involuti, in praesepio reclinati, & Sanctissimae Matris ejus moneo, deprecor, & exhortor Sorores meas, ut vestimentis semper vilibus induantur.

Nihil de
ejus bonis retineant Moniales.

Habitus Monialium.

Cap. 3.

Sorores litteratae faciant divinum Officium secundum consuetudinem Fratrum Minorum, ex quo poterint habere Breviaria, legendo sine cantu. Et quae occasione rationabili, non possunt aliquando legendo dicere horas suas, liceat eis, sicut aliae Sorores, dicere Pater noster. Quae vero litteras nesciunt, dicant vigintiquatuor Pater noster pro Matutino, pro Laudibus quinque, pro Prima vero, Tertia, Sexta, & Nona, pro qualibet istarum septem; pro Defunctis dicant etiam in Vesperis septem Pater noster, & Requiem aeternam, pro Matutino duodecim. Sorores litteratae teneantur dicere Officium Mortuorum. Quando vero Soror Monasterii vestri migraverit, dicant quinquaginta Pater noster. Omni tempore Sorores jejunent. In Nativitate Domini, quacumque die venerit, bis refici possint. Cum adolescentibus, debilibus, & servientibus extra Monasterium, sicut videbitur Abbatissae misericorditer dispensetur. Tempore vero manifeste necessitatis, non teneantur Sorores jejunio corporali. Duodecim vicibus ad minus, de Abbatissae licentia, confiteantur in anno. Et cavere debent, ne alia ver-

Modus recitandi divinum Officium.

Orandum pro defunctis.

Semperque jejunandum.

Quoties confiteandum.

ba

ba tunc inferant, nisi quæ ad confessionem, & salutem pertinent animarum. Septem vicibus communicent, videlicet in Nativitate Domini. In quinta feria majoris Hebdomadæ. In Resurrectione Domini. In Pentecoste. In Assumptione Beate Virginis. In Festo Sancti Francisci. Et in Festo Omnium Sanctorum. Pro communicandis Infirmis Sororibus, Cappellanis intus liceat celebrare.

Cap. 4.

Professa canonice eligatur in Abbatissam.

In electione Abbatissæ, teneantur formam canonicam observare. Procurent ipse habere Generalem Ministrum, vel Provinciale Ordinis Fratrum Minorum, qui verbo Dei eas informet ad omnimodam concordiam, communem utilitatem in electione faciendam. Et nulla eligatur nisi professa. Et si non professa eligatur, vel aliter daretur, ei non obediatur, nisi prius profiteatur formam paupertatis vestre. Qua decedente, electio alterius fiat Abbatissæ.

Insufficienti dependenda.

Et si aliquo tempore appareret universitati Sororum, prædictam non esse sufficientem ad servitium, & communem utilitatem ipsarum, teneantur prædictæ Sorores, juxta formam prædictam, quam citius potuerunt aliam sibi in Abbatissam, & Matrem eligere. Electa vero cogitet quale onus in se suscepit, & cui reddenda est rationem de grege sibi commisso. Studeat etiam, aliis magis præesse virtutibus, & sanctis moribus, quam ex officio, ut ejus exemplo provocate Sorores, potius ex amore obediatur, quam timore. Privatis amoribus careat, ne dum in parte plus diligit, in totum scandalum generet. Consulatur afflictas. Sit etiam ultimum refugium tribulatis, ne si apud eam remedia defuerint sanitarum, desperationis morbus prævaleat infirmis. Communitatem servet in omnibus, præcipue autem in Ecclesia, Dormitorio, Refectorio, Infirmary, & vestimentis. Quod simili modo servare ejus Vicaria teneatur. Semel in hebdomada ad minus Abbatissæ Sorores suas teneatur ad Capitulum convocare. Ubi tam ipsa, quam Sorores, de omnibus & publicis offensis, & negligentis debeant humiliter confiteri. Et quæ tractanda sunt pro utilitate, & honestate Monasterii ibidem conferat cum omnibus Sororibus. Sæpe enim Dominus, quod melius est, minori revelat. Nullum debitum grave fiat, nisi de communi consensu Sororum, & manifesta necessitate, & hoc per procuratorem. Caveat autem Abbatissa cum Sororibus suis, ne depositum aliquod recipiatur in Monasterio. Sæpe enim de iis turbationes, & scandala oriuntur. Ad conservandam autem unitatem mutæ dilectionis, & pacis, de communi consensu omnium Sororum, omnes Officiales Monasterii eligantur. Et eodem modo octo ad minus Sorores de discretioribus eligantur, quarum in iis, quæ forma vite vestre requirit, Abbatissa semper uti consilio teneatur. Possint etiam Sorores, & debeant, si eis utile, & expediens videatur, Officiales, & Discretas aliquando removere, & alias loco ipsarum eligere.

Electæ que cogitanda, & faciendæ.

Convocandæ Moniales ad Capitulum.

Non contrahenda debita: nec admittenda deposita.

Officiales discretæ eligendæ.

Tempus, & loca silentii.

Cap. 5.

Ab hora Completorii usque ad Tertiam, Sorores silentium teneant, exceptis servientibus extra Monasterium. Sileant etiam continue in Ecclesia, Dormitorio, & in Refectorio tantum

dum comedunt, præterquam in infirmary, in qua pro recreatione, & servitio infirmarum, loqui discrete semper Sororibus liceat. Possint etiam semper, & ubique breviter submissa voce, quod necesse fuerit insinuare. Non liceat Sororibus loqui ad locutorium, vel ad cratem, sine licentia Abbatissæ, vel ejus Vicariæ. Et licentiate ad locutorium loqui non audeant, nisi præsentibus, & audientibus duabus Sororibus. Ad cratem vero non præsumant accedere, nisi præsentibus ad minus tribus per Abbatissam, vel ejus Vicariam assignatis, de illis discretis, quæ sunt electæ ab omnibus Sororibus pro consilio Abbatissæ. Hanc formam loquendi teneantur pro posse Abbatissæ, & ejus Vicariæ observare: & hoc de crate rarissime: ad portam vero nullatenus fiat. Ad cratem vero pannus interius apponatur, qui non removeatur nisi cum proponitur verbum Dei, vel aliquod alicui loqueretur. Habeant etiam osium ligneum diversis, vel duabus feris ferreis, valvis, & vesticibus optime conjunctum, ut nocte maxime duabus clavibus obseretur, quarum unam habeat Abbatissa, aliam vero Sacrista. Et maneat semper obseratum, nisi cum auditur divinum Officium, & pro causis superius memoratis. Nulla ante Solis ortum, vel post Solis occasum, loqui ad cratem alicui ullatenus debeat. Ad locutorium vero semper pannus, qui non removeatur interius maneat. In Quadragesima Sancti Martini, & Quadragesima majori, nulla loquatur ad locutorium, nisi Sacerdoti, causa confessionis, vel alterius manifestæ necessitatis, quod reservetur in prudentia Abbatissæ, vel ejus Vicariæ.

Cap. 6.

Postquam Altissimus Pater Cœlestis, per gratiam suam cor meum dignatus est illustrare, ut exemplo, & doctrina Beatissimi Patris nostri Francisci poenitentiam facerem, paulo post conversionem ipsius, una cum Sororibus meis obedientiam sibi voluntarie promisi. Attendens Beatus pauper, quod nullam paupertatem, laborem, tribulationem, & contemptum sæculi timeremus, imo quod pro magnis delictis haberemus, pietate motus scripsit nobis formam vivendi in hunc modum, Quia Domini inspiratione fecistis vos filias, & Ancillas Altissimi Summi Regis Patris Cœlestis, & Spiritui Sancto vos desponsastis vivere secundum perfectionem Sancti Evangelii, volo, & promitto per me, & fratres meos, semper habere de vobis tamquam de ipsis curam diligentem, & sollicitudinem specialem, quod dum vixit diligenter implevit, & a Fratris voluit semper impleri. Et ut nusquam declinarem a sanctissima paupertate, quam cepimus, nec etiam eis, qui post venirent lateret, paulo ante obitum suum, iterum scripsit nobis ultimam voluntatem suam, dicens: Ego Frater Franciscus pauperculus, volo sequi vitam, & paupertatem Altissimi Domini nostri Jesu Christi, & ejus Sanctissimæ Matris, & perseverare in ea usque ad finem. Et rogo vos omnes Dominas meas, & consilium do vobis, ut in ista sanctissima vita, & paupertate semper vivatis. Et custodite vos multum; ne doctrina, vel consilio alicujus, ab ipsa in perpetuum recedatis. Et sicut semper sollicita fui, una cum Sororibus meis, sanctam pau-

Quando, & qualiter ad cratem colloquendum.

Modus, & custodia cratis.

Paupertas summo studio servanda.

pau-

Proprietas omnino vitanda.

Laborandum in opere manuum.

Abbatissa de laborio, & elemosynis disponat.

Nihil proprium Sorores reputent.

Nihil emittendum, vel recipiendum inconsulta Abbatissa.

Serviendum, & providendum infirmis.

Quomodo infirmis curandum.

paupertatem, quam Domino Deo, & B. Francisco promissimus, custodire, sic teneantur Abbatissæ, quæ in officio mihi succedent, & omnes Sorores, usque in finem, inviolabiliter observare. Videlicet in non recipiendo, seu habendo possessionem, vel proprietatem, per se, nec per interpositam personam, seu etiam aliquid quod rationabiliter proprietatis dici potest, nisi quantum terræ, pro honestate, & renovatione Monasterii necessitas requirit: Et illa terra non laboretur, nisi pro horto ad necessitatem ipsarum.

Cap. 7.

Sorores, quibus dedit Dominus gratiam laborandi, post horam Tertiam laborent de laborio, quod pertinet ad honestatem, & communem utilitatem, fideliter, & devotè; ita quod excluso otio, animæ inimico, sanctæ orationis, ac devotionis spiritum non extinguant, cui debent cætera temporalia deservire. Et id quod manibus suis operantur assignare in Capitulo Abbatissæ, vel ejus Vicariæ coram omnibus teneantur. Idem fiat de elemosyna aliqua, missa pro Sororum necessitatibus, ab aliquibus, ut in communi pro eisdem recommendatio fiat. Et hæc omnia pro communi utilitate distribuatur per Abbatissam, vel ejus Vicariam de consilio Discretarum.

Cap. 8.

Sorores nihil approprient sibi, nec domum, nec locum, nec aliquam rem, sed tamquam peregrinæ, & advenæ in hoc sæculo in paupertate, & humilitate Domino famulantes, mittant pro elemosyna confidenter. Nec oportet eas recrudari, quia Dominus se fecit pro nobis pauperem in hoc mundo. Hæc est illa celsitudo altissimæ paupertatis, quæ vos charissimas Sorores meas, hæredes, & Reginas Regni Cœlorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit. Hæc sit portio vestra, quæ perducit in terram viventium. Cui dilectissimæ Sorores, totaliter inhærentes, nihil aliud pro nomine Domini nostri Jesu Christi, in perpetuum sub Coelo habere velitis. Non liceat alicui Sorori litteras mittere, vel aliquid recipere, aut extra Monasterium dare, sine licentia Abbatissæ. Nec quicquam liceat habere, quod Abbatissæ non dederit, aut permisit. Et si a parentibus suis, vel ab aliis aliquid mitteretur, Abbatissa faciat illi dare. Ipsa autem si indigeat, uti possit; sin autem, Sorori indigenti caritative communitet. Si vero aliqua pecunia transmissa fuerit, Abbatissa de consilio Discretarum de illis, quorum indiget, illi faciat providere. De infirmis Sororibus, tam in utensiliis, quam in cibariis, & aliis necessariis, quæ earum requirit infirmitas, teneantur firmiter Abbatissa solite per se, vel alias inquirere, & juxta possibilitatem loci caritative, & misericorditer providere. Quia omnes tenentur providere, & servire Sororibus suis infirmis, sicut vellet sibi serviri, si ab aliqua infirmitate tenerentur. Et secure manifestet una alteri necessitatem suam. Et si vera mater diligit, & nutrit filiam suam carnalem, quanto diligentius debet Soror diligere, & nutrire Sororem suam spiritualem? Quæ infirmæ in facie, & paleis jaceant, & habeant ad caput capitalia cum pluma. Et quæ indigent pediculis laneis, & cultricis, uti

Bull. Rom. Tom. III. ut

possint: Infirmæ vero prædictæ cum ab introentibus Monasterium visitantur, possint singulæ aliqua bona verba sibi loquentibus breviter respondere. Aliæ vero Sorores licentiate, Monasterium intrantibus, loqui non audeant, nisi præsentibus, & audientibus duabus discretis Sororibus per Abbatissam, & ejus Vicariam assignatis. Hanc formam loquendi teneantur, pro se Abbatissæ, & ejus Vicariæ observare.

Cap. 9.

Si qua Sororum, contra formam professionis nostræ mortaliter inimico instigante peccaverit, per Abbatissam, vel alias Sorores, bis vel ter admonita, si non se emendaverit, quot diebus contumax fuerit, in terra panem, & aquam coram Sororibus omnibus in refectorio comedat, & graviore poenæ subjaceat, si visum fuerit Abbatissæ. Interim dum contumax fuerit, ore, ut Dominus ad poenitentiam cor illius illuminet. Abbatissa vero, & ejus Sorores, cavere debent, ne irascantur, vel conturbentur propter peccatum alicujus. Quia ira, & conturbatio in se, & in aliis impediunt charitatem. Si contigerit (quod absit) inter Sororem, & Sororem, verbo, vel signo occasionem turbationis, vel scandalum aliquando suboriri, quæ turbationis causam dederit, statim antequam offerat munus Orationis suæ coram Deo, non solum humiliter prosterneret se ad pedes alterius, veniam petens; verum etiam suppliciter roget, ut pro se intercedat ad Dominum, quod sibi indulgeat. Illa vero memor illius verbi Domini: Nisi ex corde dimiseritis, nec Pater vester cœlestis dimittet vobis, liberaliter Sorori suæ omnem injuriam sibi illatam dimittat. Sorores servientes extra Monasterium longam moram non faciant, nisi causa manifestæ necessitatis requiratur. Et honeste debeant ambulare, & parum loqui, ut edificari valeant semper intuentes. Et firmiter caveant, ne habeant suspecta consortia, vel confinia aliquorum. Nec fiant commatres virorum, vel mulierum, ne hac occasione, murmuratio, vel turbatio oriatur. Nec præsumant rumores de seculo referre in Monasterio. Et firmiter teneantur, de iis, quæ intus dicuntur, vel aguntur, extra Monasterium aliquid non referre, quod possit aliquod scandalum generare. Et si aliqua simpliciter in his duobus offenderit, sit in providentia Abbatissæ misericorditer sibi poenitentiam injungere. Si autem ex consuetudine, vitiosa haberetur, juxta qualitatem culpæ, Abbatissa de consilio Discretarum, illi poenitentiam injungat.

Cap. 10.

Abbatissa moneat, & visitet Sorores suas, & humiliter & caritative corrigat eas, non precipiens eis aliquid, quod sit contra animam suam, & vestre professionis formam. Sorores vero subditæ recordentur, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Unde firmiter suis Abbatissis obedire teneantur in omnibus his, quæ observare promiserunt, & non animæ contraria, & nostræ professioni. Abbatissa vero tantam familiaritatem habeat circa ipsas, ut dicere possint eis, & facere, sicut Dominæ Ancillis suis. Nam ita debet esse, quod Abbatissa sit omnium Sororum Ancilla. Moneo vero, & exhortor in Domino Jesu Christo,

Fugienda colloquia intrantium.

Peccantes corrigende.

Rixantes conciliande.

Serviendibus extra Monasterium que observanda.

Abbatissæ charitative corrigant.

V v ut

Que viranda & Sotoribus.

ut caveant Sorores ab omni superbia, vanagloria, invidia, avaritia, cura, & sollicitudine hujus seculi, detractione, & murmuratione, disensione, & divisione. Sint vero sollicitae semper ad invicem servare mutuae dilectionis unitatem, quae est vinculum perfectionis. Et nescientes litteras, non curent litteras addiscere, sed attendant (quod super omnia desiderare debent) habere Spiritum Domini, & sanctam ejus operationem, orare semper ad Deum puro corde, & habere humilitatem, & patientiam in tribulatione, & in infirmitate, & diligere eos, qui nos reprehendunt, & arguunt: Quia dicit Dominus: Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum, qui autem perlevererit usque in finem, hic salvus erit.

Cap. 11.

Offitiaz le-ge.

Offitiaz sit matura moribus, & discretas, sitque convenientis aetatis, quae ibidem in Cella aperta, sine ostio in die resideat. Sit ei & aliqua focia idonea assignata, quae cum necesse fuerit, vicem ejus in omnibus exequatur. Sit autem ostium duabus feris, & diversis ferreis valvis, & vestibus optime conjunctum. Et in nocte maxime, duabus clavibus obferretur. Quarum unam habeat Portaria, aliamque Abbatissa. In die sine custodia minime dimittatur, & una clave firmiter obferretur. Caveant autem studiosissime, & procurent, ne umquam ostium stet apertum ubi minus fieri poterit congruenter. Nec omnino aperiatur alicui intrare volenti, nisi concessum fuerit a Summo Pontifice, vel a Domino Cardinale. Nec ante solis ortum Monasterium ingredi liceat, nec post solis occasum Sorores intus aliquem remanere permittant, nisi exigente manifesta rationabili, & inevitabili causa. Si pro benedictione Abbatissae, vel pro aliqua in Monasterium consecrandae, vel alio etiam modo, concessum fuerit Episcopo alicui Missam intus celebrare, quam paucioribus, & honestioribus poterit, sit contentus sociis, & Ministris. Cum autem intra Monasterium ad opus faciendum necesse fuerit aliquos introire, statuat tunc Abbatissa sollicitè personam convenientem ad portam, quatenus illis, non aliis ad opus deputatis aperiatur. Caveant studiosè omnes Sorores, ne tunc ab ingredientibus videantur.

Cap. 12.

Leges Visitatoris, & Cappellani.

Visitator vester semper sit de Ordine Fratrum Minorum secundum voluntatem, & mandatum nostri Cardinalis. Et sit talis, de cujus honestate, & moribus plena notitia habeatur. Cujus officium erit, tam in capite, quam in membris corrigere excessus commissos contra formam professionis vestrae. Qui stans in publico loco, ut videri ab aliis possit, cum pluribus, & singulis loqui liceat, quae ad officium visitationis pertinent, secundum quod melius videbitur expedire. Cappellanum etiam cum uno socio Clerico bonae famae, discretionis providae, & duos Fratres laicos sanctae conversationis, & honestatis amatores, in subsidium paupertatis vestrae, sicut misericorditer a praedicto Ordine Fratrum Minorum semper habuimus, & intuitu pietatis Dei, & Beati Francisci, ab eodem Ordine de gratia postulamus. Nec liceat Cappellano, sine socio Monasterium ingredi. Et intran-

tes in loco sint publico, ut se possint alterutrum, & ab aliis intueri. Pro confessione infirmarum, quae ad locutorium ire non possunt, pro communicandis eisdem, & pro extrema unctione, & pro anima recommendatione, liceat eisdem introire. Pro exequiis vero, & Missarum solemnium defunctorum, vel ad fodendam, vel aperiendam sepulturam, seu etiam coaptandam, possint sufficientes idoneae personae de Abbatissae providentia introire. Ad haec Sorores teneantur semper habere illum de Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus pro vestro Governatore, Protectore, & Correctore, qui fuerit a Domino Papa Fratribus Minoribus deputatus. Ut semper subdita, & subjectae pedibus ejusdem S.R.E. stabiles in Fide Catholica, paupertatem, & humilitatem Domini nostri Jesu Christi, & ejus Sanctissimae Matris in perpetuum observemus.

Datum Perusii 16. Kalendas Octobris Pontificatus vero Domini Innocentii Tertii, Anno decimo.

Noili ergo &c.

Datum Alishii quinto Idus Augusti, Pontificatus Nostri Anno undecimo.

Dat. die 24 Aug. 1253. Pontific. Anno XI.

XXXIV.

Canonizatio Sancti Stanislai Episcopi Cracoviensis in Polonia, ejusque adscriptio in numerum Sanctorum, cum ejusdem Festivitatis institutione pro die 8. Maji.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis, Abbatibus, Prioribus, Archipresbyteris, Decanis, Archidiaconis, & aliis Ecclesiarum Praelatis, ad quos litterae istae pervenerint, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Lim a gentiliis oculis tenebrarum deterfa caligine, & ab eorum cordibus infidelitatis gelida hyeme secedente, vernalis ex eo succellit amoenitas redolentium florum venustate decora, quod Ecclesiae praesertim ac sterili filii devotione praecipui, valloque constantiae praemuniti, nascuntur, qui ut flores primaevis & diffusam spirant suavitatem odoris, & uberius per Dei gratiam fructum, sibi proferunt honestatis. Sicque filiorum sibi multitudine proveniente innumera, suisque loco a mari usque ad mare tentorii dilatatio infra ipsius invaluit terminos, vox turturis gemitus, ac doloris, dum saeva mitescens tyrannorum crudelitas, idolis exterminio traditis ad lamenta poenitentiae, suffragante illo, cujus stupenda sunt opera, mirifice se convertit. Gaudet itaque ob hoc ipsa Ecclesia, quae probroscis detrimenta sterilitatis abjiciens, salubris incrementa fertilitatis suscepit, ac nuptiali foedere nunc illi gratiosa conjungitur, a quo priusquam esset assumpta de gentibus, invenerat se desertam. Latetur igitur, amulque suae de terrestri etiam ejectae Hierusalem, Synagoga videlicet, dudum sibi hujusmodi sterilitatis incommoda impingenti, secura respondeat, quod jam suae prolis fecunditate, coelestis muri Hierusalem cica-

Prosimium.

cica-

Hac supplex ex Bollandianis Act. Maji Tom. II. pag. 260. postmodum perfectione sui, atque integritate gaudens.

B. Stanislaus Episcoporum optime administrans.

a Rege incorrigibili, idem que excommunicato.

Crudeliter occisus, concisusque.

cicatrix obducitur, & quae antiqui habitatores vacua domicilia reliquerunt, ipsa suae universitatis illustrabit praesentia, foelici Porro ne hujusmodi exuberante letitia, quispian in valle miseriae, morientium terra, requiem possit sibi polliceri continuam, cuius vita est, adversus inimicorum ingruentia, bella exterorum castra, militia super terram, ac ne praedicta Ecclesia, quae Mater est cunctorum fidelium, maternae conditionis experta existeret, si solitas, praesertim in partu quorundam filiorum suorum, matrum parientium molestias non subiret, interdum instauratur quodammodo sibi adversitas opportuna sicut in passione pie memoriae Beati Stanislai Cracoviensis. Episcopi, cujus meritis praefata refulget Ecclesia, patuit evidenter.

§.1. Cum enim idem, in sortem Pontificalis ministerii digne vocatus a Domino, super gregis sibi commissi prudenter custodiam vigilaret, hostium sagaciter exploravit insidias, malignantium anticipavit consilia, amulque nostri deprehendens laqueos, ipsius caute retacula dissolvebat. Hic nempe pro suis ovibus cor suum tradiderat ad vigilandum diluculo, ut si quem gravi forte deprenderet tentatione, concussus, mox ubere consolationis adhibito, eum erigeret desolatam, & quem in bono proficientem adverteret, eum gratulationis ubere protinus confortaret, ut non minus per hoc deficientibus quam proficientibus subditis, seclaris iudiciis ostenderet esse matrem. Verum cum non sine interna mentis angustia, Regem Polonorum nomine Boleslaum in tantum horrendis voluptatibus subjici, carnique nefandis illecebris cerneret enervari, ut in passionibus ignominiae traditus, & inhumanis contumeliis afficiens corpus, mulierum mamillis, avulsis propriis exinde liberis, catulos apponeret miserabiliter educandos, ne execrandam foveret malitiam, & iniquitati ejusdem Regis videretur praefatus Pontifex per dissimulationem favere, postquam ipsum a praemissis flagitiis, sedula, & paterna correptione evocare non potuit, in ipsum consultè medicinale Petri gladium, exercuit in spiritu lenitatis, sperans ut percussus dolens, ad percipientem se in humilitate rediret, Dominum exercituum suppliciter requirendo.

§.2. Sed ipse indurato corde medicinam exhorrens, & increpationem abhominans disciplinae, imo malleum velut stipulam reputans, non solum nulla poenitudine se correxit; verum etiam ad pejora in suae damnationis cumulum provocatus, juxta aram, non ordini, non loco, nec tempori deferens, iussit Pontificalibus indutum Antistitem per suos satellites diris corporis cruciatibus deputari.

§.3. Sed ipsi quoties in eum irruere tentant, toties compuncti, toties mansueti sunt prostrati. Et tunc idem Rex, suae inserviens impetuosius tyrannidi, manus in eum convertit sacrilegas, sponsum e gremio sponsae, pastorem abstrahit ab ovili, patrem inter filiae amplexus, & filium in visceribus pene obruncavit maternis; faciens irritatus atrocitate ferali, ipsius (proh dolor) corpus inhumaniter in frustra concidi, velut singulis membrorum partibus poenae inflictio deberetur.

Bull. Rom. Tom. III.

§.4. Sed ille, apud quem patientia pauperum non peribit in finem, non solum rutilantibus hujus Sanctissimi Corporis partes splendoribus illustravit, verum etiam ipsum, nullo in eo cicatricis apparente vestigio, integritati restituens, aquilarum suarum praedidio miraculose a ferarum moribus praeservavit. Gustato denique acerrimo ob zelum justitiae calice Passionis, cum ab eodem Tyranno totaliter putaretur consumptus, ecce ut lucifer oritur, & quasi meridianus fulgor in firmamento confurgit, propter quod ejus faciem nonnulli in suis necessitatibus devotissime deprecantur. Ipse quidem defossus securus dormit, requiescit, & non est, qui jam ipsum exterreat. Nec mirum, quia Civitatem illam honoris, & gloriae corona insignitus inhabitat, ubi est mansio secura, populus sine murmure, ac patria totum id continens quod delectat.

§.5. Verum ne militans Ecclesia, de tali, ac tanto Patrono sicut atrociter sibi subtrahit, inconsolabiliter quasi gemitus singultuosos emitteret, si beneficiorum ipsius affluentia eam non contingeret saepius delectabiliter irrigari, ecce gloriosus in Sanctis suis Dominus, volens ejusdem Patris plenitudinem gloriose indicis exprimere manifestis, & praestolanti Ecclesiae grata conferre super hoc recreationis remedia, tot, & tantis fecit ipsum famosis miraculis coruscare, (de quibus facta nobis, & fratribus nostris prout debuit per testes idoneos plena fides extitit) quod ejus inter sanctos ceteros implorare subsidium, reputavimus merito non indignum. Nam mortuis vita, lumen caecis, auditus surdis, verbum mutis, claudis gressus, epilepticis cerebri robur, & daemoniacis, immundis ab eis ejectis spiritibus, corporum requies, ad ejus invocationem nominis, coelestis dextera subito conferuntur.

§.6. Propter quod, ne hujus rutilantem lucernam sub modio periculose abscondi contingeret, quam idem Dominus tot mirificis signis rectè disposuit super Ecclesiae candelabrum honorifice collocari, praesertim cum ex hoc ignorantium Deum propellantur tenebrae, confundatur perversum haereticorum dogma, & fidelium beata credulitas augeatur; Nostorum fratrum, necnon & Praelatorum tunc apud Sedem Apostolicam existentium communicato consilio, praedictum Beatum Stanislaum Episcopum, digne Sanctorum Cathalogo duximus adscribendum.

§.7. Quocirca Universitati vestrae per Apostolica scripta districte praecipiendo mandamus, quatenus octavo Idus Maji (die videlicet quo mortis absolutus vinculo, victurus perenniter ad fontem supernae prodit voluptatis) Festum ejusdem, pro ut miranda ipsius meritum magnitudo exigit, celebretis, & faciatis solemniter celebrari. Ut id vobis de thesauris coelestibus ejus pia intercessione proveniat, quod ipse, praesente Christo, percepisse dignoscitur, & possidere perpetuo gloriatur.

§.8. Ceterum ut Universitati fidelium invisibilis aulae consequendi delicias ex concessa nobis potestate desuper propitiant Domino sit facultas, quinimo, & ut nomen exaltet Altissimi, si sponte suam Venerabilem sepulturam fidelium procuremus accessibus frequentari, V v 3 om-

A Deo illustratus miraculosa confirmatione cor-poris;

Frequentibusque miraculis;

Sanctorum Cathalogo ad scribitur.

Festo annuo honorandus.

Indulgentia ejus sepulchrum visitantibus promissa.

Dat. die 17. Septem. 1253 Pont. An. XI.

omnibus vere poenitentibus, & confessis, qui ad dictam sepulturam in memorato Festo, & usque ad octavam ipsius, causa devotionis acceperint, annuatim ipsius suffragia petitori, de Omnipotentis Dei &c. unum annum, & quadraginta dies, accedentibus vero annis singulis ad praedictam sepulturam infra eisdem Festi quindenam, quadraginta dies de iuncta sibi poenitentia misericorditer relaxamus.

Datum Assisii decimoquinto Kalendas Octobris Pontificatus nostri anno undecimo.

XXXV.

Definitio quorundam Articulorum, circa Ritum Graecorum.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Episcopo Tuscolano Apostolicae Sedis Legato, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Pontificis cura pro unione Ecclesiarum Catholicae ac Graecae.

Sub Catholica professione Fidei atque cultu, consistere, ac proficere universos, ceteris nostrae mentis desiderabilibus praerentes, illud tamquam acceptabilis pleniori desiderio cupimus, & ad hoc velut operativum salutis praecipuum, intimis affectibus anxius aspiramus. Haec inquam unio, sive connexio cordi nostro inestimabilis gaudii rorem infunderet, si varias gentium nationes, eiusdem observantia fidei in unum acceptabilem Christo populum adunaret. Id utique anxie nostrae mentis ardorem affluentis letitiae refrigeraret irriguo, si omnes, quos olim in unum Catholicum gregem ovile collegit Dominus, cum multi ab eo discesserint, in idem individuum Collegium unius Pastoris solidaret magisterium, & custodia communiret. O si Orientalibus Oriens ex alto luceret, & sui luminis illustratione, ipsos ad Catholicam reduceret unitatem, ut cum reliquis orthodoxis in unius aulae collecti gremio, de matris Ecclesiae ubere fluenta doctrinae salutaris haurirent. Tunc ipsi Ecclesiae proveniret magnum, & desiderabile salutare, tunc ejus uterus sobole geminata concreveret, tunc Orientalibus oriretur supernae illuminationis Aurora, tunc eis claresceret Lucifer veritatis, tunc per universam Ecclesiam inundantis gaudii erumperet plenitudo, tunc exultatione nimia claresceret totus orbis, quia valde bonum, & jucundum existeret, fratres simul in domo Domini habitare: tunc eadem Ecclesia, multiplicata letitia, novae jucunditatis canticum personaret.

Quare indulgentiam Gregis, ut suos ius servent.

§.1. Verum quia nonnulli Graecorum jam dudum ad devotionem Sedis Apostolicae redeuntes, ei reverenter obediunt, & intendunt, licet & expedit, ut mores, ac ritus eorum, quantum cum Deo possumus, tolerantes, ipsos in Ecclesiae Romanae obedientia praeservemus. Quamquam in his, quae animarum periculum parent, vel honestati Ecclesiae derogarent, nec debeamus illis deferre aliquatenus, nec velimus.

Orta inter Graecos, Latinosque Regni Cypri discordia.

§.2. Sane inter Venerabilem Fratrem nostrum Archiepiscopum Nicosien., & ejus Suffraganeos Latinos ex parte una, & Episcopos Graecos Regni Cypri ex altera, de quibusdam certis

articulis, discordiam, & turbationem fore subortam, & eorundem tenorem articulum, ac responsiones ipsorum Graecorum ad illos, nobis, ut melius possemus instrui super eis, plene, ac provide per tuas litteras intimasti, sollicito requirendo, ut providere super hoc Apostolica diligentia curarem.

§.3. Nos autem litteris ipsis affectuose receptis, earum seriem, & ipsos articulos, ac responsiones easdem, & cetera, quae continebantur in illis, una cum Fratribus nostris perlegimus, & intelleximus diligenter, prudentiam tuam multipliciter in Domino commendantes, & meditantes, ac deliberantes superbis, prout rei qualitas exigebat.

§.4. Circa haec itaque sic deliberatio nostra, resedit, ut Graeci ejusdem Regni in unctionibus, quae circa baptismum sunt, morem Ecclesiae Romanae teneant, & observent. Ritus vero seu consuetudo quam habere dicuntur ungenti per totum, Baptizandum corpora, si tolli sine scandalo, vel removeri non potest, cum sive fiat, sive non, quantum ad Baptismi efficaciam vel effectum, non multum referat, toleretur. Nec refert etiam utrum in frigida, vel calida aqua Baptizent, cum parem vim, & effectum in utraque Baptismum habere, asseverare dicantur.

§.5. Soli autem Episcopi consignent Chrismate in frontibus Baptizatos, quia hujus unctio non debet, nisi per Episcopos exhiberi. Quoniam soli Apostoli, quorum vices gerunt Episcopi, per manus impositionem, quam confirmatio, vel frontis Chrismatio representat, Spiritum Sanctum tribuisse leguntur. Singuli quoque Episcopi in suis Ecclesiis, in die Coenae Domini, possunt, secundum formam Ecclesiae, Chrismate conficere, ex balsamo quidem, & oleo olivarum. Nam Spiritus Sancti donum in Chrismatis unctione confertur. Et Columba utique, quae ipsum designat Spiritum, olivae ramum ad arcem legitur retulisse. Sed si suum antiquum, Ritus in hoc Graeci potius servare voluerint, videlicet, quod Patriarcha una cum Archiepiscopis, & Episcopis ejus suffraganeis, & Archiepiscopi cum suffraganeis suis, simul Chrismate conficiant, in tali eorum consuetudine tolerantur. Nullus autem per Sacerdotes, vel Confessores pro satisfactione poenitentiae, unctio aliqua solummodo inungatur. Infirmis vero juxta verbum Jacobi Apostoli, unctio exhibeatur extrema.

§.6. Porro in appositione aquae, sive frigidae, sive calidae, vel tepidae, in Altaris Sacrificio, suam si velint consuetudinem Graeci sequantur, dummodo credant, & asserant, quod servata Canonis forma, conficiatur pariter de utraque. Sed Eucharistiam in die Coenae Domini consecratam, usque ad annum, praetextu infirmorum, ut de illa videlicet ipsos communicent, non reservent. Liceat tamen eis, pro infirmis ipsis, Corpus Christi conficere, ac per quinquaginta dies, & non longiori temporis spatio, conservare; ne per diuturnam ipsius reservationem, alteratis forsitan speciebus, reddatur minus habile ad fumendum: licet veritas, & efficacia semper eadem omnino remaneat, nec ulla unquam diuturnitate, seu volubilitate temporis evanescat.

De hora celebrandi solemnia.

§.7. In celebratione vero solemni, & aliarum Missarum, & de hora celebrandi eas, dummodo in consecratione, vel consecratione, formam verborum a Domino expressam, & traditam observent, & celebrando non transgrediantur horam nonam, suam sequi consuetudinem permittantur.

Missae non celebranda ante Matutinum.

§.8. Sacerdotes autem dicant horas canonicas, sed Missam celebrare, prius quam officium matutinale compleverint, non praesumant.

Promovendi ad Sacerdotium antea examinandi.

§.9. Promovendi vero ad Sacerdotium, & Presbyterium, qui praeficiendi fuerint Ecclesiarum regimini, examinentur antea diligenter, si praecipue de horis canonicis, & Missarum officii, secundum distinctionem temporum exequendis, sint sufficienter instructi, ut ad haec non nisi digni, & idonei admittantur.

De Paramentis.

§.10. Ceterum unusquisque Sacerdos in aureo, vel argenteo solum, aut saltem stanneo calice sacrificet, habens corporale de lino candidum, & nitidum, & altare mundis vestimentis opertum, vel decentibus paramentis.

Mulieres a servitio Altaris removenda.

§.11. Mulieres autem servire ad altare non audeant, sed ab illius ministerio repellantur omnino.

De Jejunio Quadragesimali.

§.12. De jejunio vero diei Sabbati Quadragesimali tempore, (quamquam honestius, & salubrius Graeci agerent, si sic toto illo tempore abstinerent, ut nec unico die institutum jejunium violarent) teneant, & servent pro libito morem suum.

Parochi confessiones audiant ceteris vero danda ab Episcopo loci licentia.

§.13. Sacerdotes quoque conjugati, & alii, quibus Parochiarum cura, vel Ecclesiarum Parochialium regimen per Episcopos suos committitur, licite, ac libere possint, Parochianorum suorum confessiones audire, ipsisque poenitentiam injungere pro peccatis. Quia cui licet, vel conceditur quod est majus, competit nimium, nec negari convenit, quod est minus. Liberum tamen sit ipsis Episcopis, viros alios idoneos coadiutores, & cooperatores habere, in audiendis confessionibus, & poenitentis injungendis, ac ceterisque ad salutem pertinent animarum. Ipsique in his per eorum Dioeceses, absque Sacerdotum ipsorum praedictio, & gravamine, committere vices suas, cum propter occupationes multiplices, & occasiones varias possit contingere, quod nequeant per eadem Dioeceses officium suum exequi per se ipsos.

Fornicatio peccatum mortale.

§.14. De fornicatione autem, quam solutus cum soluta committit, quin sit mortale peccatum, non est aliquatenus ambigendum, cum tam fornicarios, quam adulteros a Regno Dei Apostolus asserat alienos.

Septem ordines conferendi.

§.15. Ad haec, volumus, & expresse praecipimus, quod Episcopi Graeci septem ordines secundum morem Ecclesiae Romanae de cetero conferant, cum hucusque tres de minoribus circa ordinandos neglexissent, vel praetermississent dicantur. Illi tamen qui jam sunt taliter ordinati per eos, propter nimiam ipsorum multitudinem, in sic susceptis ordinibus tolerantur.

Secundae, & tertiae nuptiae non reprobanda.

§.16. Quia vero secundum Apostolum, mulier mortuo viro ab ipsius est lege soluta, ut nubendi cui vult in Domino liberam habeat facultatem, secundas, & tertias, ac ulteriores etiam nuptias Graeci non reprehendant aliquatenus, nec condemnent, sed potius illas approbent inter per-

sonas, quae alias licite ad invicem matrimonio jungi possunt. Secundo tamen nubentes, Presbyteri nullatenus benedicant.

§.17. Et quoniam apud eos consueverunt contrahi matrimonia inter personas contingentes se, juxta eorum computationem, octavo gradu, qui secundum computationem, & distinctionem graduum, quam nos facimus, apud nos quartus habetur, ne id praesumatur deinceps, firmiter prohibemus. Districte praecipientes, ut cum in ulterioribus gradibus licite matrimonia contrahantur, in praedicto quarto, consanguinitatis, vel affinitatis gradu, copulari ulterius non praesumant, statutum in hoc generalis Concilii observantes. Illos tamen qui jam in gradu hujusmodi contraxerunt, dispensative permittimus in sic contracto matrimonio remanere.

§.18. Denique cum veritas in Evangelio asserat, quod si quis in Spiritum Sanctum blasphemiam dixerit, neque in hoc saeculo, neque in futuro dimittetur ei: per quod datur intelligi quasdam culpas in praesenti, quasdam vero in futuro saeculo relaxari, & Apostolus dicat, quod unicujusque opus, quale sit, ignis probabit, & cujus opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem & ipsi Graeci vere, ac indubitanter credere, ac affirmare dicantur, animas illorum, qui suscepta poenitentia, ea non peracta, vel qui sine mortali peccato, cum venialibus tamen, & minutis decedunt, purgari post mortem, & posse suffragiis Ecclesiae adjuvari. Nos, quia locum purgationis hujusmodi, dicunt non fuisse sibi ab eorum doctoribus certo, & proprio nomine indicatum, illum quidem juxta traditiones, & auctoritates Sanctorum Patrum, Purgatorium nominantes, volumus, quod de cetero apud ipsos isto nomine appelletur. Illo enim transitorio igne peccata utique, non tamen criminalia, seu capitalia, quae prius per poenitentiam non fuere remissa, sed parva, & minuta purgantur, quae post mortem etiam gravant, si in vita fuerint relaxata.

§.19. Si quis autem absque poenitentia in peccato mortali decedit, hic proculdubio aeternae gehennae ardoribus perpetuo cruciatur.

§.20. Anima vero parvulorum, post Baptismi lavacrum, & adulterorum etiam in charitate decedentium, qui nec peccato, nec ad satisfactionem aliquam pro ipso tenentur, ad patriam protinus transvolant sempiternam.

§.21. Ordinationes demum, & instituta regularia Sanctorum Patrum de vita, & statu Monachorum, praecipimus ab Abbatibus, & Monachis Graecis inviolabiliter observari.

[Fraternitatem itaque tuam hortamur atente, per Apostolica tibi scripta mandantes, quatenus praemissa omnia Episcopis Graecis praefati Regni, seriatim, & diligenter exponi facias, districte ipsis injungens, ut ea sollicito attendere, studiose tenere, ac efficaciter observare procurent, & a suis faciant subditis observari. Memoratis autem Archiepiscopo Nicosien., & ejus suffraganeis Latinis, firmiter auctoritate nostra praecipias, ut eisdem Graecos super praemissis contra hujusmodi provisionem, & deliberationem nostram, non inquietent aliquatenus, nec molestent. Contradictores, eadem auctoritate, appellatione postposita, compescendo.

Non

In

Diligenter a Papa examinata.

De Baptismo, modoque illud administrandi.

Chrismate a solis Episcopis conficiendum, & conferendum.

Et de extrema unctione.

De aqua in Sacrificio Eucharistiae.

Eucharistia pro infirmis non servanda ad annum.

Matrimonio in quarto gradu consanguinitatis non contrahenda.

De Purgatorio.

Inferno.

Animabus parvulorum.

Et vicia Monastica.

De observandis hinc Statutis.

Obstantium derogatio.

Dat. die 6. Martii 1254. Pont. An. XI.

Non obstantibus si predictis Archiepiscopo, & suffraganeis, vel quibuscumque a Sede Apostolica sit indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum non facientes de indulto huiusmodi mentionem.
Datum Laterani secundo nonas Martii Pontificatus nostri anno undecimo.

XXXVI.

Quod Inquisitores hereticæ pravitatis possint interpretari statuta Ecclesiastica, & Sæcularia, contra hereticos edita. Eosque, filios, ac nepotes, & adherentes, aut ipsorum opera, beneficia, & officia assequentes, illis privare. Quodque accusatorum, & testium nomina publicare non debeant.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Fratris Ordinis Prædicatorum, Inquisitoribus hereticæ pravitatis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Facultas interpretandi statuta contra hereticos.

§.1. Cum negotium Fidei Catholicæ adversus hereticæ pravitatis errores, vobis ut vestra prudentia deprehendat vulpeculas demolientes Vineam Domini, sub certa forma per alias litteras, duxerimus committendum, ut commissum vobis ab Apostolica Sede tam salubre, ac utile ministerium exequi liberius, ac exercere possitis efficacius, in hac parte, interpretandi statuta Ecclesiastica, & Sæcularia contra hereticos edita.

Ipsos autem, con sanguineos, officios, & beneficiis privandi.

§.2. Et hereticorum filios, & nepotes, credentium quoque, fautorum, defensorum, & receptorum ipsorum, dignitatibus, personatibus, & honoribus quibuscumque, ac beneficiis Ecclesiasticis, & publicis officiis.

Contestantium autem contra eos nomina non publicanda.

§.3. Illos etiam qui hereticorum, vel aliorum prædicatorum interventu, intuitu, vel gratia, talia sunt adepti, vel in posterum assequuntur, privandi huiusmodi dignitatibus, personatibus, honoribus, beneficiis, & officiis, liberam vobis auctoritate præsentium concedimus potestatem.

Dat. die 9. Martii 1254. Pontific. Anno XI.

§.4. Sane volumus, ut nomina tam accusantium pravitatem hereticam, quam testificantium super ea, nullatenus publicentur, propter scandalum, vel periculum, quod ex publicatione huiusmodi sequi posset. Et adhibeatur dictis huiusmodi testium nihilominus plena fides. Quod si simul his non interfueritis exequendis, unus vestrum ea nihilominus exequatur.

Datum Lateranen. septimo Idus Martii Pontificatus nostri anno undecimo.

XXXVII.

Inquisitorum hereticæ pravitatis facultas procedendi contra hereticos, eorumque fautores, & negotio Inquisitionis se opponentes, ac Prædicatores quæstuarios, ac indulgentiæ pro audientibus prædicationem Inquisitorum, vel eis auxilium præstantibus.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Ministro, Custodibus, Guardianis, Conventualibus, vel eorum Vicariis, administrationis Sancti Francisci, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proemium.

Quia tunc potissime acceptabile Jesu Christo exhibetur obsequium, cum ei pro Catholicæ Fidei conservatione, cuius est ipse stabile, & perpetuum fundamentum, pura intentione servitur; providimus specialiter in hoc ipsi studiosum, & placidum, eo cooperante, impendere famulatum, & præcipue in Urbe, in Patrimonio Beati Petri, & aliis Terris Ecclesiæ, Regno Apuliæ, Lombardia, Romaniola, Marchia Tervisina, & Slavonia, ac in Thuscia, circa quas debemus sollicitius vigilare, instantius, & validius satagere, contra ejusdem fidei diros hostes, ut cultura salubris, per nos agris dominicis impensa vicinis, utilis sit longinquis, & verbi divini semen fufum in proximis, fructificet etiam in remotis: Licet Sedes Apostolica tales hostes undique indefessa sollicitudine persequatur, nec umquam ab huiusmodi exercitio cessaverit cura ejus. Convenit namque, ut quia Inquisitores contra pestem hereticam roborare, ac renovare per diversas sæculi volumus regiones, id agere in Urbe, ac Terris aliis supradictis, majori opportunitate nunc habita, nullatenus omittamus. Cum quanto propius nostris adsunt aspectibus, tanto justius, nisi attente salutem prospiceremus ipsorum, possemus argui de neglectu.

Facultas inquisitoribus data contra hereticos, eorumque fautores procedendi.

§.1. Ideoque discretioni vestræ per Apostolica scripta districte præcipiendo mandamus, in remissionem vobis peccaminum injungentes, quatenus tam per vos, quam per alios idoneos Fratres vestræ curæ commissos, quibus negotium huiusmodi, quod principaliter residet cordi nostro, auctoritate nostra duxeritis committendum, totis assumentes affectibus, & ferventibus animis prosequentes, ad extirpandam de Provincia tua fili Minister curæ commissa, pravitatem hereticam sollicitè, ac efficaciter laborantes, si quos ibi de pravitare ipsa culpabiles inveneritis, vel infectos, seu etiam infamatos, nisi examinati velint absolute mandatis Ecclesiæ obedire, contra ipsos, & receptatores, defensores, ac fautores eorum, humano timore postposito, juxta sanctiones canonicas, auctoritate Apostolica procedatis: Invocati contra eos ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Contradictores per censuram Ecclesiasticam remoto appellationis obstaculo compescendo.

Que penitentibus injungenda.

§.2. Si vero aliqui, heretica labe penitus abjurata, redire voluerint ad Ecclesiasticam unitatem, eis juxta formam Ecclesiæ, absolutionis

Procedendi quoque contra se opponentes in hoc negotio.

Et indulgentiam concedendi prædicationem Inquisitorum, audientibus.

Indulgentia quoque proposita auxiliium eis præstantibus.

Facultas quoque contra Prædicatores quæstuarios.

Dat. die 18. Martii 1254. Pont. An. XI.

tionis beneficium impendentes, injungatis eisdem, quod injungi talibus consuevit. Proviso solerter ne simulata conversione redeant fraudulenter, & vos, imo potius se fallentes, sub agni specie gerant lupum.

§.3. Quod si forte, quod non credimus, aliqui cujuscumque conditionis, huic negotio se opponere, seu illud præsumperint aliquatenus impedire, ut non possint per vos procedi libere in eodem, imo nisi cum requisiti fuerint, illud etiam joverint studiose, contra eos secundum sanctiones canonicas, eadem auctoritate libere procedatis.

§.4. Ut autem prædicta possitis utilius, & liberius exercere, vobis largiendi viginti, vel quadraginta dierum indulgentiam, quoties opportunum videritis, omnibus vere penitentibus, & confessis, qui ad vestram prædicationem propter hoc faciendam accesserint, plenam tenore præsentium concedimus potestatem.

§.5. Illis vero qui ad impugnandam hereticos, fautores, receptatores, & defensores eorum, vobis ex animo auxilium, consilium præstiterint, vel favorem, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, tres annos de injuncta sibi penitentia relaxamus. Et si qui ex iis, ad prosecutionem huiusmodi negotii, contra prædictos hereticos, fautores, receptatores, vel etiam defensores, personaliter iverint, eis omnium peccatorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, plenam veniam indulgemus.

§.6. Compescendi quoque monitione præmissa per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, prædicatores quæstuarios, quorum interest tantum charitativa subsidia simpliciter petere, ac indulgentiam, si quam forte habent exponere, a prædicationis officio, quod ad ipsos nullatenus pertinet, liberam vobis tribuimus facultatem. Quod si simul iis non interfueritis, unus vestrum, ea nihilominus exequatur.

Datum Laterani decimoquinto Kalendas Aprilis Pontificatus nostri anno undecimo.

XXXVIII.

Inquisitorum hereticæ pravitatis facultas absolventi a Censuris Ecclesiasticis confratres Societatis Crucesignatorum, pro Sanctæ Inquisitionis præsidio institutæ, & nonnulla eis indulta concedendi.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Fratris Ordinis Minorum Inquisitoribus, & prædicatoribus Crucis, super heretica pravitare a Sede Apostolica deputatis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ut nihil nobis desit, quod ad prosecutionem negotii vestræ circumspeditionem committi pertinet, sed illud in vestris manibus, auctore Domino prospere dirigatur, absolventi, juxta formam Ecclesiæ, omnes qui contra pravitatem hereticam a sumperint signum

Crucis ab interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententis canonicis. Et dispensandi cum clericis super irregularitatibus, si quas, sic ligati, celebrando divina officia contraxerint. Et commutandi vota eorundem Crucesignatorum (Terræ Sanctæ voto excepto) necnon, & concedendi præfatis Crucesignatis, ut illis gaudeant indulgentiis, & privilegiis, quæ Crucesignatis in ipsius Terræ Sanctæ subsidium sunt concessa. Et quod tempore generalis interdicti possint interesse divinis officiis, & recipere Sacramenta Ecclesiastica in locis, in quibus divina eadem ex indulto Sedis Apostolicæ celebrantur. Quodque ipsi non teneantur ad restitutionem acquisitorum illicite, si hoc publice proposito per Dicecesanos, vel saltem presbyterio parochiales locorum, in quibus videritis expedire, non apparuerint aliqui, quibus eorum restitutio debeat; dummodo ipsi totum quod de taliter habitis restituere debent, vel quod possint, secundum vestræ discretionis arbitrium, in fidei negotii prosecutionem convertant, auctoritate vobis præsentium concedimus facultatem.

Datum Laterani decimo Kalendas Aprilis Pontificatus nostri anno undecimo.

Dat. die 23. Martii 1254. Pont. An. XI.

XXXIX.

Sententia Excommunicationis in Ezelinum.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Ad perpetuam memoriam rei gestæ.

Ex Concil. Tron. X I V. col. 14.

Turulentam unius hominis rabiem; inhumanam, sævamque barbariem Ezelini videlicet de Romano, quem dira malignitatis enormitas fecit insignem, & mundo non incognita factorum atrocium multitudine spectabilem, humana societas ad eligendum, improba a male potentium tyrannide instituta, indigne forsitan pertulisse videtur: sed indignum procul dubio noscitur sustulisse: Hic siquidem sub humani vultus effigie bellualem animum retinens, Christiani sanguinis sitibundus, & viribus rigidus alienis, implacabile adversus communia humanitatis fœdera bellum gerit: Non enim solum ferali hominum excidio debacchatur in corpora, verum etiam super communem modum, mensuram, & numerum, exhausti cruoris profluvio non contentus, per catholicos fidei corruptores spiritualis vite operatur exitum in interitum animarum. Nimirum si in suis atrocitatibus propria contra infensos sibi exequeretur odia, jam deseruisset in eo incallescens animi feritas peractæ ultionis refrigerio mitigata in his, quos habere videbatur exosos, sed ejus effera crudelitas sic in omnes excandescit, ut nec fortunæ, nec vite pepercerit etiam amicorum, nec sexum miseratus fuerit in quibuslibet, vel ætatem, nec alicujus Religionis, vel Ordinis veneratus honorem, necans parvulos innocentes, adultos nequiter perimens, diversis excogitatis in eis generibus tormentorum, & quod pudorosum est cogitare, vel loqui, horrido impiæ sectionis cultro, tam foeminas, ut dicitur, eunuchizare quam mares spem futuræ prolis occidens in superstitibus occisorum, ut ex intentione quodammodo fiat eorum

Ezelini tyrannidem, & facinorosa expernit.